

Bijenteeltmuseum 't ielgat'

'Uit de hand gelopen hobby'

Ab Kuypers

Sinds de verhuizing, twee jaar geleden, van hun nog jonge museum, organiseren Bert en Tina Pranger van 't ielgat' hun opendag op de eigen lokatie van dit gelijknamige bijenteeltmuseum in Amen, Drente. 'Nee het is zeker geen ontmoetingsdag voor de noordelijke imkers,' zo wordt mij verzekerd, 'meer dan de helft van onze bezoekers komt juist niet uit deze streek. Men heeft de weg naar ons gevonden. Er komen zelfs imkers uit Duitsland en België'. Deze opendag heb ik benut om in het kader van mijn

354

bezoeken aan de bijenteeltmusea naar het 'bijna-hoge', in ieder geval Drentse noorden te trekken. Een verslag van 'kijken naar' (veel mensen), 'verwonderen over' (een naakt bijenvolk) en 'wachten op' (Bert Pranger, voor wat laatste vragen).

Broeierig

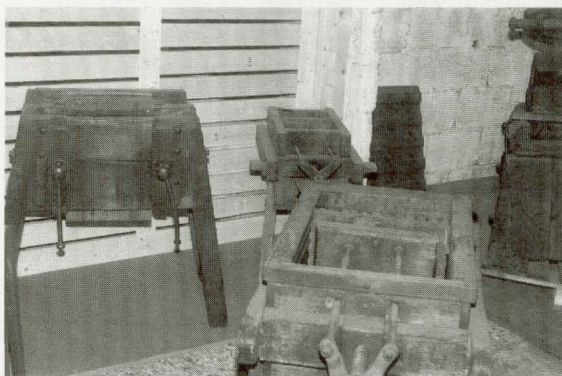
Een grote tent, die de regen van vannacht en vanmorgen heeft buiten gehouden maar waar binnen nu de warmte van de stralende zon zich voelbaar door het tentzeil versterkt. Hierin verschillende stands die deze opendag moeten kleuren en waar vooral veel imkersmaterialen en bijenprodukten worden verkocht. Maar ook het IVN is vertegenwoordigd. Ergens anders kunnen op eenvoudige wijze met gekleurde was fantastisch mooie, maar abstracte kunstwerkjes worden gemaakt. Er is voorlichting over Buckfastbijen en ergens anders is er gratis koffie en ijs. Ondanks het aanvankelijk slechte weer van deze tweede Pinksterdag is het er een drukte van belang. Door vocht en warmte heerst in de tent een 'broeierig' sfeertje. Niet echter onder de bezoekers. De komende en gaande man vermaakt zich kostelijk, overal bijpratende imkers.

Zonder opgeld

Wanneer wij aankomen is juist de traditionele openbare verkoping van imkersmaterialen en curiosa begonnen. Een drom kooplustige en nieuwsgierige bezoekers heeft zich rond het podium van 'pander' Jan Tissing geschaard. Opgeld is er niet bij en alles dat onder de hamer komt zal door kopers uit de tent worden meegenomen, zo wordt ons beloofd. Aan het eind van de middag, wanneer het me eindelijk is gelukt Bert Pranger even wat laatste vragen te stellen, vindt er een druk gesleep van nieuw verworven aanwinsten plaats. Alles is verkocht.

Museum

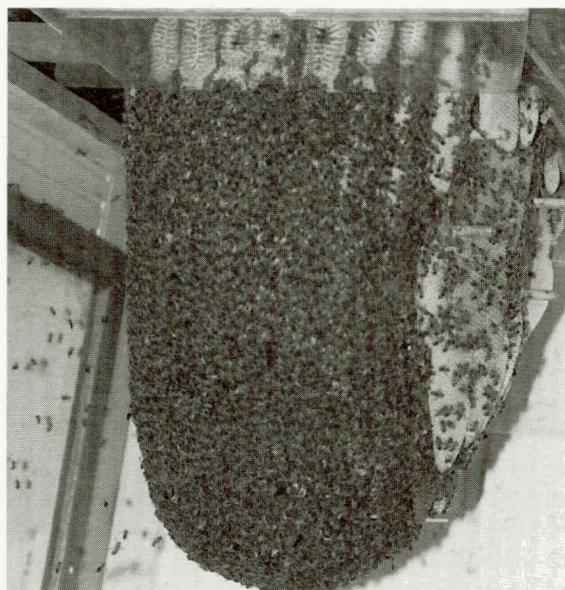
Terwijl de ingebrachte spullen hartstochtelijk, met af en toe een kwinkslag, aan de man worden gebracht, ontvlucht ik de drukkende sfeer van de tent om via 'even wat frisse lucht' het museum te bezoeken. Ook hier een drukte van belang. Allereerst kijk ik mijn ogen uit bij een indrukwekkend groot natuurlijk bijennest. Dit is gehuisvest in een vliegkamer, waar bezoekers veilig achter het glas de enorme raten en een groot bijenvolk kunnen bewonderen. Een mooie plek in het museum om het bijenleven aan leken te verklaren, lijkt me. Het museum is nog volop in ontwikkeling. Bert Pranger: 'Dit wordt ons derde jaar. Vorig jaar zijn we verhuisd vanuit Eext, zo'n twintig kilometer hier vandaan. Daar hadden we een tijdelijk, gehuurd onderkomen. Nu zitten we hier in Amen op een definitieve, eigen lokatie.'

Enkele honingpersen in het museum van 't ielgat'

Groei

Sinds de opening op 5 juni 1995 van het museum door burgemeester Munniksma (gemeente Anloo) zit in het bezoekersaantal een flinke groei. Bert Pranger: 'Vorig jaar hebben we rond de 8.000 bezoekers geteld. We richten ons in de eerste plaats vooral op groepen. Voor de individuele bezoeker moet er eerst nog de nodige informatie en documentatie bij de uitgestalde materialen worden gemaakt. Ik ben daar hard aan bezig. Ik hoop dat in de loop van het jaar gereed te hebben. Dan is het ook voor die individuele bezoeker interessant. Wij kunnen moeilijk aan ieder persoonlijk een rondleiding geven.'

Een flinke 'Buckfast'-zwerm.

Tijd?

Waarschijnlijk zou hij daar, ook als hij het zou willen, niet eens de tijd voor hebben. Bert Pranger besteedt bijna volledig zijn tijd aan de bijen. 'Uit, zeg maar, liefhebberij geef ik nog enkele uren les in het basis-onderwijs, verder ben ik helemaal met de bijen bezig.' Het imkersbedrijf, waarvoor alles, van raampjesdrager tot bijenkast, van crèmes tot zeep, in eigen beheer wordt gemaakt vraagt al de nodige tijd. Daarnaast worden vele bijenmarkten bezocht, en is er het museum en de proefbijenstand 'De Hondsrug' waar selectie en KI bedreven wordt; dan wordt tijd een kostbaar bezit. Bovendien worden er, alsof het allemaal nog niet genoeg is, cursussen georganiseerd en veel lezingen gehouden, waarvoor hij vele avonden op stap is.

Nog niet klaar

Toen wij er waren was duidelijk te zien dat nog lang niet alles op orde is. De ruimte is er en heeft alles in zich om de vele zaken fraai uit te stallen. Dus dat komt wel goed. Er is heel wat bij elkaar verzameld dat een mooie plaats vraagt. Veel oude slingers in alle soorten en maten. Verschillende honingpersen, waaronder de grootste ooit in Nederland gebruikt. Een hele verzameling bijenkasten en korven in diverse uitvoeringen. Maar ook het 'speelse' element is niet vergeten. Een computerprogramma'tje vertelt veel over de anatomie van de honingbij. Via een menselijk grote korf 'buk't' men een 'bijen-doolhof' binnen. Verder veel wasproducten. Te veel om op te noemen, genoeg om er de geschiedenis van honingbij en imkerij bij te vertellen.

Nederlandse herkomst

Behalve een holle boomstam en een kurkkorf, 'Die had ik toch wel nodig in het museum om de ontwikkeling van de bijenteelt te kunnen vertellen', is alles wat hier staat van Nederlands origine. Uitgezonderd enkele spullen, betreffende de wasproducten van het vroegere bedrijf 'Swieters', is alles particulier bezit van Bert en Tina Pranger. 'Je mag dit best een uit de hand gelopen hobby noemen,' aldus Bert. 'Ik ben niet echt een verzamelaar, ik doe dit puur uit plezier en van dit museum wordt ik echt geen cent wijzer. Voor de rest kan ik best bestaan van alle bezigheden rond de bijenhouderij.'

Museum 't Ielgat', tevens de winkel van 't Ielgat, gevestigd op Amen 35 te Amen, is eenvoudig te vinden, drie kilometer voorbij het voormalige kamp Westerbork. Het is geopend van woensdag tot zaterdag, openingstijden zijn 10.00-17.00 uur. Voor afspraken: 0592-389349.

355

Aanvulling op rectificatie

In Bijen 6(10): 293 (1997) is een rectificatie opgenomen betreffende het artikel 'De psychologische angel van een wespensteek', opgenomen in Bijen 6(9): 227-228 (1997). Toegevoegd kan worden dat het Academisch Ziekenhuis Groningen niet alleen op zoek is naar personen die allergisch reageren op wespensteken, maar ook naar personen die allergisch reageren op bijensteken. Uw deelname aan dit onderzoek wordt bijzonder op prijs gesteld.

Inbinden Bijen

U leest op dit moment het laatste nummer van het jaar 1997. Een manier uw maandblad mooi te houden is om dit te laten inbinden. De VBBN biedt namelijk alle lezers, evenals vorig jaar, de mogelijkheid om jaargangen van het maandblad Bijen in te laten binden. De ingebonden jaargangen krijgen een donkergroene harde kaft met goudkleurige opdruk op de rug. U heeft de mogelijkheid om per jaargang in te laten binden (f27,50) of per twee jaargangen (f32,50). Wilt u ervoor zorgen dat uw jaargang(en) vóór 1 februari door ons ontvangen is (zijn), u kunt deze sturen aan: VBBN, t.a.v. Marga Canters, Grintweg 273, 6704 AP Wageningen.